

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 584/2020-28

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 18. novembra 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a zo sudcov Libora Duľu a Ladislava Duditša (sudca spravodajca) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED], vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Prešov v konaní vedenom pod sp. zn. 79 Er 770/2012 a takto

r o z h o d o l :

1. Žiadosti [REDACTED] o ustanovenie právneho zástupcu v konaní o jeho ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e .**
2. Ústavnú sťažnosť [REDACTED] **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkový stav veci a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 10. mája 2019 doručená ústavná sťažnosť [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2

Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Prešov (ďalej len „okresný súd“) v exekučnej veci vedenej pod sp. zn. 79 Er 770/2012 (ďalej len „napadnuté konanie“).

2. Ústavná sťažnosť po jej doručení nebola pridelená sudcovi spravodajcovi. Plénum ústavného súdu prijalo 16. októbra 2019 Dodatok č. 1 k Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 26. apríla 2019 do 31. decembra 2019 (ďalej len „rozvrh práce“). Podľa čl. X bodu 5 rozvrhu práce vecí, ktoré neboli v období od 17. februára 2019 do 16. októbra 2019 pridelené sudcom spravodajcom, boli prerozdelené náhodným výberom pomocou technických a programových prostriedkov medzi sudcov menovaných do funkcie 10. októbra 2019. Ústavná sťažnosť bola pridelená sudcovi spravodajcovi Ladislavovi Duditišovi, ktorý je v zmysle čl. II bodu 3 rozvrhu práce členom IV. senátu ústavného súdu, ktorý pracuje v zložení Miroslav Duriš (predseda senátu), Libor Duľa a Ladislav Duditiš (členovia senátu).

3. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ vystupuje v napadnutom exekučnom konaní v procesnom postavení povinného. Predmetom napadnutého konania je vymoženie sumy 2 123,31 € s príslušenstvom a trov právneho zastúpenia exekúcie. Exekučným titulom je rozsudok okresného súdu č. k. 19 Cb 121/2008-119 z 25. marca 2011 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) č. k. 7 Cob 64/2011-138 (ďalej len „exekučný titul“). Sťažovateľ upozorňuje na nečinnosť exekučného súdu, nedodržiavanie zákonných povinností a postupov, súdne pletácky, korupciu. K priebehu konania uvádza, že 1. októbra 2012 bola okresnému súdu doručená žiadosť súdneho exekútora JUDr. Pavla Halása o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. Poverenie bolo vydané 4. októbra 2012. V tejto súvislosti sťažovateľ rozsiahlo argumentuje o tom, že okresný súd pochybil, ak vydal poverenie súdnemu exekútorovi, pretože podkladom na vykonanie exekúcie bol podľa neho nezákonný rozsudok, ktorým bol oprávnenému priznaný neprimeraný úrok vo výške 29,99 % ročne, čo je podľa názoru sťažovateľa v rozpore s platným právom, a preto si okresný súd už viac ako 6 rokov nesplnil svoju zákonnú povinnosť preskúmať súlad návrhu na vykonanie exekúcie a exekučného

titulu so zákonom a zamietnuť žiadosť o udelenie poverenia, čím poškodil sťažovateľa a nezabezpečil rýchlu a účinnú ochranu jeho práv.

4. Okresnému súdu sťažovateľ vyčíta, že nerozhodol o podnete súdneho exekútora na pripustenie zmeny účastníka na strane oprávneného doručenom 2. marca 2017 do 60 dní od doručenia, ako aj o návrhu na zmenu exekútora doručenom 27. marca 2017 do 30 dní od doručenia, ale až uznesením z 12. novembra 2018 po viac ako 18 mesiacoch. Okresný súd navyše zaslal uznesenie z uvedeného dňa novej súdnej exekútorke JUDr. Dagmar Kováčovej až 8. januára 2019. Napokon nerozhodol o podnete sťažovateľa na zastavenie exekúcie doručenom okresnému súdu 22. mája 2018, doplnenom 15. novembra 2018. Sťažovateľ podal predsedovi okresného súdu sťažnosť na priet'ahy 27. decembra 2018, ktorý sa mu v odpovedi z 8. marca 2019 ospravedlnil za zdržanie spôsobené vysokým nápadom a personálnym poddimenzovaním súdu s vyjadrením, že 7. marca 2019 bolo rozhodnuté o zamietnutí návrhu na zastavenie exekúcie. Sťažovateľ vyjadril nesúhlas s odôvodnením tohto rozhodnutia. Upozornil na viaceré porušenia zákonov zo strany pôvodného súdneho exekútora, ktoré ho viedli aj k podaniu trestného oznámenia.

5. Okresný súd sa podľa sťažovateľa preto dopustil zbytočných priet'ahov pri zmene oprávneného, pri zmene súdneho exekútora, pri zaslaní uznesenia z 12. novembra 2018 novej súdnej exekútorke a nekonaním o návrhu na zastavenie exekúcie, čím neodstránil čo najskôr stav právnej neistoty, porušoval označené práva sťažovateľa, napomáhal oprávnenému a pôvodnému súdnemu exekútorovi.

6. Sťažovateľ preto žiada ústavný súd o priznanie primeraného finančného zadost'učinenia vo výške 30 000 € podľa čl. 46 ods. 3 ústavy pre protizákonný rozsudok okresného súdu, protizákonné vydanie poverenia na vymáhanie exekúcie, protizákonné uznesenie okresného súdu zo 7. marca 2019 a pre nečinnosť okresného súdu.

7. V doplnení doručenom 18. decembra 2019 sťažovateľ žiadal o zabezpečenie právnikovi, stručne opísal svoje majetkové pomery a uviedol, že krajský súd ignoruje zákon o povinnosti rozhodnúť o námietkach proti exekúcii a proti trovám exekúcie v lehote 60 dní

od doručenia. Svoju sťažnosť doplnil aj 24. marca 2020 o žiadosť o ustanovenie právneho zástupcu na zastupovanie pred ústavným súdom. Zároveň uviedol, že okresný súd mu spôsobil ujmu na jeho povesti a osobnosti vyše 8-ročným zápisom v registri exekúcií, protizákonným núteným výkonom exekúcie mu spôsobil obmedzenie jeho života, ďalej psychické týranie, stres, frustráciu z porušenia zákonov. Sformuloval návrh výroku nálezu, ktorým žiadal vysloviť, že jeho základné práva (uvedené v bode 1) boli v napadnutom konaní okresným súdom porušené. Okresný súd má zaplatiť sťažovateľovi sumu 2 000 € za súdne prietahy pri rozhodovaní o zmene oprávneného, zmene exekútora a zastavení exekúcie a nemajetkovú ujmu vo výške 18 000 € z dôvodu popísaného poškodenia povesti a osobnosti a obmedzenia života. Spolu s tým aj náhradu trov konania.

8. Posledným doplnením doručeným 11. júna 2020 upriamil sťažovateľ pozornosť na potrebu zohľadnenia postavenia spotrebiteľa a na úlohu súdu v takomto druhu konania. Žiadal vysloviť aj porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Poukázal na neprimeranú dĺžku konania, ktorá bola účelová a tendenčná v snahe získať finančné prostriedky s poukazom na úrok 29,99 %, ktorý mal sťažovateľ platiť od roku 2011, na vyvolanie v ňom stavu právnej neistoty a na neúmerné finančné zaťaženie ako spotrebiteľa protizákonným postupom súdu. Doplnil, že požadovaná výška primeraného finančného zadost'učinenia v sume 18 000 € je primeraná vzhľadom na platy sudcov, ktoré dostávali počas viac ako 8 rokov nezákonnej exekúcie za vedomé porušenie práv sťažovateľa. Priložil potvrdenie o osobných, majetkových a zárobkových pomeroch a plnomocenstvo pre advokáta, ktorého ustanoví ústavný súd.

II.

Relevantná právna úprava a ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu

9. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

9.1 Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy,

ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

9.2 Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

9.3 Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

9.4 Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov.

9.5 Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

10. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

10.1 Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

10.2 Podľa § 56 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak má návrh na začatie konania uvedený v § 42 ods. 2 písm. f), g), i) až l), n), q), r) a w) odstrániteľné nedostatky, môže ústavný súd vyzvať navrhovateľa, aby v určenej lehote tieto nedostatky odstránil. Ak účastník konania v určenej lehote nedostatky neodstráni, ústavný súd návrh na začatie konania odmietne. Na nedostatky návrhu na začatie konania uvedeného v § 42 ods. 2 písm. a) až e), h), m), o), p) a s) až v) ústavný súd navrhovateľa neupozorňuje.

10.3 Podľa § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde ak o ochrane základných práv a slobôd sťažovateľa vo veci, ktorej sa ústavná sťažnosť týka, je príslušný rozhodovať iný súd, ústavný súd uznesením ústavnú sťažnosť odmietne pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

11. Ústavný súd už vo svojich predchádzajúcich rozhodnutiach opakovane vyslovil, že právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov súdom sa vzťahuje aj na konanie o výkon rozhodnutia a rozhodovanie súdu v exekučnom konaní (napr. III. ÚS 15/03, III. ÚS 229/04), keďže nútený výkon súdnych a iných rozhodnutí vrátane súdnej exekúcie podľa zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“) je súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (II. ÚS 143/02, IV. ÚS 292/04, III. ÚS 229/04) a ústava v čl. 48 ods. 2 takéto konania z povinnosti súdov konať bez zbytočných prietáhov nevyníma. Aj podľa názoru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) by právo na súdnu ochranu zostalo iluzórnym, keby vnútroštátny právny poriadok umožňoval, aby konečné súdne rozhodnutie ostalo „neúčinné“ na škodu jednej zo strán. Výkon rozsudku alebo rozhodnutia súdu treba považovať za integrálnu súčasť procesu v zmysle čl. 6 dohovoru (obdobne III. ÚS 15/03, III. ÚS 125/07, IV. ÚS 56/2019, II. ÚS 211/2019).

12. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru ESLP k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 105/07, IV. ÚS 90/2010).

13. Pri rozhodovaní o ústavných sťažnostiach, v ktorých sa namieta porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v zmysle ktorej je účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím (m. m. IV. ÚS 221/04).

14. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu (napr. IV. ÚS 102/05, II. ÚS 387/06) sa ochrana základnému právu podľa čl. 48 ods. 2 ústavy poskytuje v konaní pred ústavným súdom len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušovanie tohto základného práva označenými orgánmi verejnej moci (v tomto prípade okresným súdom) ešte mohlo trvať. Ak v čase, keď ústavná sťažnosť bola doručená ústavnému súdu, už nemohlo dochádzať k namietanému porušovaniu označeného základného práva postupom súdu, ústavný súd ústavnú sťažnosť zásadne odmietne ako zjavne neopodstatnenú.

15. V nadväznosti na uvedené ústavný súd zdôrazňuje, že jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza z toho, že ústavná sťažnosť plní významnú preventívnu funkciu ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo a jeho účinky stále trvajú, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (m. m. IV. ÚS 225/05, III. ÚS 317/05, II. ÚS 67/06).

16. O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh

preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

17. Ústavný súd už vo svojich predchádzajúcich rozhodnutiach (IV. ÚS 343/04, III. ÚS 59/05, I. ÚS 455/2014) judikoval, že zjavná neopodstatnenosť ústavnej sťažnosti namietajúcej porušenie práva na konanie bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy môže vyplývať aj z toho, že porušenie tohto práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, ktoré z hľadiska jeho druhu a povahy netrvá tak dlho, aby sa dalo uvažovať o zbytočných prietáhoch.

III. Posúdenie vecí ústavným súdom

III.1 K výsledkom prípravy konania a k podmienkam konania

18. Ústavný súd konštatuje, že podanie sťažovateľa je možné kvalifikovať ako ústavnú sťažnosť v zmysle čl. 127 ústavy v spojení s § 42 ods. 2 písm. f), § 122 a nasl. zákona o ústavnom súde. Na predbežnom prerokovaní zistil, že ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde) a osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123 zákona o ústavnom súde; nie však bezvýnimočne, ako je uvedené ďalej), je podaná oprávnenou osobou – účastníkom exekučného konania (§ 122 zákona o ústavnom súde), nie je neprípustná (§ 55 zákona o ústavnom súde). Ústavný súd sa zaoberal aj otázkou dodržania lehoty podľa § 124 zákona o ústavnom súde. Vzhľadom na svoju ustálenú rozhodovaciu prax v obdobných veciach odpoveď na splnenie tejto podmienky ústavný súd spojil s odpoveďou na otázku opodstatnenosti ústavnej sťažnosti uvedenú ďalej. Napokon ústavný súd skúmal, či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

19. Podaná žiadosť o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pre ústavný súd znamená povinnosť skúmať, či sú v zmysle § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde kumulatívne splnené tri podmienky, resp. predpoklady na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom: (i) žiadosť o ustanovenie právneho zástupcu, (ii) majetkové pomery odôvodňujúce takúto žiadosť, (iii) nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti.

20. Pokiaľ ide o podmienku vyžadujúcu, aby nešlo o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti, táto je splnená vtedy, ak je okrem iného daná právomoc ústavného súdu na jej prerokovanie, ústavná sťažnosť nie je oneskorená ani zjavne neopodstatnená. Ak ale ústavný súd z obsahu ústavnej sťažnosti a výsledku jej posúdenia zistí, že v danom prípade nie je daná právomoc ústavného súdu na jej prerokovanie, ústavná sťažnosť je oneskorená, neprípustná alebo zjavne neopodstatnená, znamená to, že ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti, a teda že nie je splnený jeden z predpokladov ustanovenia právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, v dôsledku čoho nemožno žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom vyhovieť (I. ÚS 60/2019), a preto sa splnením tejto podmienky zaoberá ústavný súd v nasledujúcej časti.

III.2 K porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu

21. Sťažovateľ svoje námietky smeruje proti správnosti a zákonnosti postupu okresného súdu spočívajúceho vo vydaní poverenia súdnemu exekútorovi a v zamietnutí jeho návrhu na zastavenie exekúcie, hoci ich neformuluje úplne jednoznačne, nepremietol ich jednoznačne do svojich záverečných požiadaviek a nepodporil ich dostatočnou argumentáciou.

22. Napriek tomu ústavný súd preferoval materiálny prieskum návrhu pred bezpodmienečným trvaním na všetkých zákonných náležitostiach a u sťažovateľa nezastúpeného právnym zástupcom nepristúpil k odmietnutiu podania len pre nesplnenie

náležitostí podľa zákona o ústavnom súde. Navyše za určitých okolností môžu prevážiť hľadiská procesnej efektívnosti a rýchlosti konania a ústavný súd rozhodne o podanom návrhu aj bez odstraňovania jeho nedostatkov. Je to tak v prípade, keď ústavný súd dospeje k záveru, že ani prípadné doplnenie návrhu by za žiadnych okolností nebolo spôsobilé privodiť navrhovateľovi úspech pri jeho predbežnom prerokovaní.

23. Z už citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne, t. j. na princípe subsidiarity.

24. Z podstaty princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd pri uplatňovaní svojej právomoci vychádza zo zásady, že ústava ukladá všeobecným súdom chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť, a preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07).

25. Súčasťou ustálenej judikatúry ústavného súdu je aj právny názor, podľa ktorého princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu je ústavným príkazom pre každú osobu, a preto každý, kto namieta porušenie svojho základného práva, musí rešpektovať postupnosť tejto ochrany a pred tým, než podá sťažnosť ústavnému súdu, požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorého kompetencia predchádza právomoci ústavného súdu (IV. ÚS 128/04).

26. Vo vzťahu k uzneseniu okresného súdu zo 7. marca 2019 o zamietnutí návrhu na zastavenie exekúcie ústavný súd uvádza, že akékoľvek námietky sťažovateľa smerujúce proti nemu, resp. proti postupu ktorý jeho vydaniu bezprostredne predchádzal, mali byť formulované v odvolaní proti nemu. Práve v tomto odvolaní mohol a mal namietať a odôvodniť konkrétne porušenia svojich práv. Podľa zistenia ústavného súdu krajský súd svoju právomoc rozhodnúť o jeho odvolaní uplatnil uznesením z 29. októbra 2019.

Výsledkom bolo potvrdenie uznesenia okresného súdu zo 7. marca 2019. Právomoc krajského súdu v danom prípade preto vylučuje právomoc ústavného súdu.

27. V napadnutom konaní nemohol sťažovateľ proti postupu okresného súdu spočívajúcemu vo vydaní poverenia súdnemu exekútorovi namietať, keďže sa mu ako povinnému poverenie podľa Exekučného poriadku nedoručuje. Navyše skutočnosť, že okresný súd vydal poverenie na vykonanie exekúcie, ešte nemožno považovať za ústavne relevantný zásah do podstaty základného práva na spravodlivý proces (II. ÚS 448/2020). Ak sa sťažovateľ nestotožnil s postupom súdu, ktorý poverenie vydal, mal iné právne prostriedky, ktorými sa mohol brániť (námietky proti exekúcii, návrh na zastavenie exekúcie). Mal k dispozícii opravný prostriedok (odvolanie) proti následným rozhodnutiam súdu. Všetky tieto procesné inštitúty sťažovateľ napokon aj využil a bolo o nich rozhodnuté. Až vydané rozhodnutia okresného súdu o týchto jeho návrhoch mohol sťažovateľ po vyčerpaní dostupných prostriedkov napadnúť ústavnou sťažnosťou a namietať porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, a preto nie je spojitosť medzi namietanou nezákonnosťou vydania poverenia a možnosťou porušenia práva sťažovateľa na súdnu ochranu ako povinného v exekučnom konaní, čo nutne vedie k záveru o zjavnej neopodstatnenosti uvedenej námietky.

28. Z uvedených dôvodov ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť sťažovateľa v časti, ktorou namieta porušenie svojho práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým postupom okresného súdu, odmietol podľa § 132 ods. 1 v spojení s § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde pre nedostatok svojej právomoci a pre zjavnú neopodstatnenosť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

III.3 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní

29. Porušenie označených práv spočíva podľa názoru sťažovateľa v tom, že okresný súd bol nečinný pri rozhodovaní o zmene účastníka na strane oprávneného, o návrhu na zmenu exekútora a o podnete sťažovateľa na zastavenie exekúcie.

30. Ústavný súd konštatuje, že špecifikom exekučného konania (napr. II. ÚS 349/2017, IV. ÚS 60/2018) je to, že exekučné konanie je spravidla „v rukách“ súdneho exekútora a exekučný súd v rámci exekučného konania koná a rozhoduje len na základe procesných návrhov účastníkov exekučného konania, resp. súdneho exekútora, preto namietat' porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy možno na ústavnom súde vo vz'ahu k exekučnému súdu len vtedy, ak tento má reálne o čom rozhodovať.

31. Okresný súd v exekučnom konaní ako tzv. exekučný súd dohliada na exekučné konanie a v niektorých momentoch exekučného konania je ako jediný v tomto konaní oprávnený rozhodovať. Exekučný súd má v niektorých prípadoch vzhľadom na obsah návrhov Exekučným poriadkom ustanovenú lehotu na svoje rozhodnutie. Rozhodnutím o tom-ktorom návrhu účastníka exekučného konania sa jeho úloha v exekučnom konaní v zásade končí. Dĺžku trvania exekučného konania, ktoré začína doručením návrhu na vykonanie exekúcie exekútorovi a pokračuje niektorým zo spôsobov vykonávania exekúcie ustanovených vo štvrtnej časti Exekučného poriadku, exekučný súd spravidla nemá ako ovplyvniť okrem situácie, keď rozhoduje o právach a povinnostiach účastníkov konania (m. m. III. ÚS 161/2013).

32. Exekučné konania predstavujú bežnú agendu okresných súdov v zásade nevykazujúcu skutkovú ani právnu zložitost' a inak to nie je ani v posudzovanej veci. Pokiaľ ide o význam predmetu konania pre s'ťažovateľa, ústavný súd nezistil žiadnu okolnost' zasluhujúcu si bližšiu pozornosť. Zo strany s'ťažovateľa nebolo s výnimkou aktívneho bránenia sa zaznamenané prispenie k doterajšej dĺžke konania. V súčinnosti s okresným súdom zistil ústavný súd tento priebeh konania (čiastočne potvrdený aj s'ťažovateľom v jeho ústavnej s'ťažnosti) na okresnom súde:

- 1. októbra 2012 – prijatá žiadost' o udelenie poverenia;
- 4. októbra 2012 – vydané poverenie na vykonanie exekúcie. Súdnemu exekútorovi doručené 12. októbra 2012;
- 2. marca 2017 – doručený podnet exekútora na zmenu účastníka – oprávneného;
- 27. marca 2017 – doručený návrh oprávneného na zmenu súdneho exekútora;

- 22. mája 2018 – doručení podnet povinného – sťažovateľa na zastavenie exekúcie;
- 12. novembra 2018 – uznesenie o pripustení vstupu nového oprávneného do konania a o vyhovení návrhu na zmenu súdneho exekútora, právoplatné 24. januára 2019;
- 15. novembra 2018 – doplnenie podnetu sťažovateľa na zastavenie exekúcie;
- 8. februára 2019 – doplnenie podnetu sťažovateľa na zastavenie exekúcie;
- 7. marca 2019 – uznesenie o zamietnutí návrhu sťažovateľa na zastavenie exekúcie, doručené sťažovateľovi 19. marca 2019;
- 2. apríla 2019 – odvolanie sťažovateľa proti predmetnému uzneseniu;
- 7. mája 2019 – spis predložený krajskému súdu;
- 10. mája 2019 – späťvzatie časti návrhu sťažovateľa na výrok rozhodnutia o odvolaní;
- 24. júna 2019 – námietka sťažovateľa proti exekúcii, námietka proti trovám exekúcie a námietka proti súdnemu exekútorovi;
- 22. novembra 2019 – vrátený spis z krajského súdu spolu s rozhodnutím z 29. októbra 2019 o potvrdení uznesenia; uznesenie právoplatné 18. decembra 2019;
- 23. januára 2020 – Najvyšším súdom Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) odstúpené dovolanie sťažovateľa z 26. decembra 2019 na ďalší procesný postup;
- 17. apríla 2020 – doručená žiadosť sťažovateľa o pridelenie advokáta;
- 25. mája 2020 – doplnenie sťažovateľa k dovolaniu;
- 27. júla 2020 – doplnenie sťažovateľa k dovolaniu;
- 27. augusta 2020 – uznesenie o zamietnutí námietok sťažovateľa proti exekúcii aj proti trovám exekúcie; právoplatné 28. septembra 2020.

33. O zmene účastníka na strane oprávneného a o zmene súdneho exekútora bolo rozhodnuté uznesením okresného súdu z 12. novembra 2018, ktoré nadobudlo právoplatnosť 24. januára 2019. Tým bola právna istota v tejto časti nastolená a úloha okresného súdu sa v tejto časti skončila ešte pred doručením ústavnej sťažnosti sťažovateľa.

34. Pri namietanej nečinnosti okresného súdu pri rozhodovaní o návrhu sťažovateľa na zastavenie exekúcie ústavný súd upriamuje pozornosť na časové súvislosti. Návrh bol

podaný v máji 2018 a prvýkrát doplnený v novembri 2018. Sťažovateľ podal sťažnosť na nečinnosť predsedovi súdu a vo februári 2019 ešte raz doplnil návrh na zastavenie exekúcie. K rozhodnutiu okresného súdu došlo uznesením zo 7. marca 2019, teda po vyše deviatich mesiacoch od podania prvého návrhu. Toto obdobie možno označiť za neprimerane dlhé na rozhodnutie. Ide však o ojedinelú nečinnosť súdu, ktorá ešte nezakladá porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 42/01, III. ÚS 91/04, II. ÚS 129/06), pretože nie každý zistený prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 149/02, III. ÚS 92/03, I. ÚS 61/03, III. ÚS 372/09, II. ÚS 118/2014).

35. Určitý podiel na urýchlení konania mala nepochybne aj sťažnosť predsedovi súdu, pretože jeho konečná odpoveď sp. zn. Spr 22171/2018 z 8. marca 2019 prišla sťažovateľovi v marci 2019, keď bolo rozhodnuté o návrhu sťažovateľa na zastavenie exekúcie. Sťažovateľ po podaní odvolania a predložení spisu okresným súdom krajskému súdu podal ústavnú sťažnosť. Obdobie, keď sa vec nachádzala na krajskom súde, nemožno pričítať na zodpovednosť okresnému súdu, keďže nemohol ovplyvniť dĺžku trvania konania na krajskom súde.

36. Ústavný súd tak konštatuje, že z hľadiska požiadavky odstránenia stavu právnej neistoty okresný súd v prevažujúcej miere splnil svoju úlohu v napadnutom konaní vydaním rozhodnutia na podnet sťažovateľa na zastavenie exekúcie a predložením spisového materiálu nadriadenému súdu s podaným odvolaním. Sťažovateľ, ktorý sa domáha ochrany svojich označených práv vo vzťahu k napadnutému konaniu okresného súdu, sa so svojou ústavnou sťažnosťou na ústavný súd obrátil v čase, keď už tento prostriedok nápravy vo vzťahu k namietanému konaniu okresného súdu nebol v plnom rozsahu spôsobilý splniť svoj preventívny účel, keďže hlavný účel sledovaný podaním ústavnej sťažnosti už dosiahol prostredníctvom iného zákonného postupu a zásah okresného súdu už netrval. K nastoleniu úplnej právnej istoty v súvislosti s návrhom na zastavenie exekúcie došlo približne šesť mesiacov po podaní ústavnej sťažnosti v spojení s uznesením krajského súdu z 29. októbra 2019, teda celkovo rozhodovanie trvalo 18 mesiacov na dvoch stupňoch súdnej sústavy.

37. Ani po následnom vrátení spisu z krajského súdu v súvislosti s doručovaním rozhodnutia krajského súdu ústavný súd nespozoroval zbytočné priet'ahy okresného súdu v napadnutom konaní. Navyše došlo k podaniu dovolania a jeho viacnásobnému doplneniu sťažovateľom, čo si vyžiada predloženie spisu najvyššiemu súdu. Sťažovateľ touto ústavnou sťažnosťou nenamietal nečinnosť v súvislosti s námietkami proti exekúcii, proti trovám exekúcie a proti súdnemu exekútorovi podanými v čase, keď sa vec nachádzala na krajskom súde. Ústavný súd je viazaný rozsahom a dôvodmi návrhu sťažovateľa (§ 45 zákona o ústavnom súde), a preto sa nezaoberal touto časťou konania, keďže sťažovateľ ju jednoznačne neobsiahol do predmetu svojej ústavnej sťažnosti, hoci ju dopĺňal aj po podaní námietok proti exekúcii. Toto obdobie bolo predmetom rozhodovania ústavného súdu vo veci vedenej pod sp. zn. II. ÚS 448/2020 na základe osobitnej ústavnej sťažnosti sťažovateľa, ktorá bola odmietnutá z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti, hoci boli zistené ústavnoprávne nevýznamné priet'ahy v konaní.

38. Vzhľadom na to, že sťažovateľ v ústavnej sťažnosti nenamietal porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom súdneho exekútora v napadnutom konaní, ústavný súd predmetnú fázu exekúcie neposudzoval.

39. Ústavný súd uznáva, že postup okresného súdu v napadnutom konaní nebol vo veci úplne bez nečinnosti, keďže okresnému súdu trvalo rozhodovanie o návrhu na zastavenie exekúcie viac ako 8 mesiacov. Avšak túto dobu nemožno z ústavnoprávneho hľadiska vyhodnotiť ako takú, ktorá by dovoľovala prijať záver o porušení základného práva sťažovateľa na konanie bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

40. Ústavný súd, vychádzajúc z opísaných okolností, pri súčasnom zistení, že došlo k nastoleniu právnej istoty vo vzťahu k návrhom na zmenu účastníka na strane oprávneného a zmenu súdneho exekútora (z podstatnej časti aj pri návrhu na zastavenie exekúcie), pri celkovej dĺžke rozhodovania o návrhu sťažovateľa na zastavenie exekúcie konštatuje, že postup okresného súdu nemá takú ústavne relevantnú intenzitu, aby bolo možné po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie konštatovať porušenie označených práv sťažovateľa. Jeho ústavnú sťažnosť preto aj v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona

o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú (podobne napr. I. ÚS 96/2011, III. ÚS 541/2011, III. ÚS 7/2015).

III.4 K žiadosti sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu

41. Ústavný súd, spravujúc sa úvahami podľa bodov 19 a 20, posúdením obsahu návrhu, zistil, že na prerokovanie časti ústavnej sťažnosti nemá právomoc a že je sčasti zjavne neopodstatnená. Zistenie o nedostatku právomoci (III.2) a o zjavnej neopodstatnenosti (III.2, III.3) ústavnej sťažnosti nutne vedie k záveru, že v danom prípade ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti (m. m. III. ÚS 265/2014, I. ÚS 210/2019). Pretože nebol splnený jeden z troch predpokladov ustanovenia právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu napriek nezdokladovaným osobným, majetkovým a zárobkovým pomerom ústavný súd nevyhovел (bod 1 výroku rozhodnutia). Výzva na preukázanie majetkových pomerov by bola po zistení zrejme bezúspešného uplatňovania si nároku na ochranu ústavnosti neúčelná.

42. Keďže došlo k odmietnutiu ústavnej sťažnosti, ústavný súd sa nezaoberal ďalšími návrhmi sťažovateľa, pretože tieto sú viazané na to, že ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. novembra 2020

Miroslav DURÍŠ
predseda senátu